

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums

2013.gada marts

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Lekcijā lietotie saīsinājumi

Izšķērdēšanas novēršanas likums - likums „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” līdz 2012.gada 1.novembra grozījumiem.

Likuma grozījumi – 2012.gada 1.novembra likums „Grozījumi likumā „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu””.

Publiskas personas likums - Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums.

Atsavināšanas likums - Publiskas personas mantas atsavināšanas likums.

VPIL – Valsts pārvaldes iekārtas likums.

Kapitāla daļu likums – likums „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

VNĪ - valsts akciju sabiedrība „Valsts nekustamie īpašumi”.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Likuma nosaukuma un likuma subjektu maiņa

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Likuma nosaukuma maiņa

Saeima **1995.gada 19.jūlijā** pieņēma likumu „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu”.

Grozījumus likumā „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” Saeima pieņēma **2012.gada 1.novembrī**, kuri stājās spēkā **2013.gada 1.janvārī**.

Pēc Likuma grozījumiem Izšķērdēšanas novēršanas likums tagad saucas:

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums.

Ar Likuma grozījumiem visā Izšķērdēšanas novēršanas likumā **vārdi „valsts un pašvaldību”** (attiecīgā locījumā) **aizstāti ar vārdiem „publiskas personas”** (attiecīgā locījumā).

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izšķērdēšanas novēršanas likumu pieņemot, tam bija 15 panti. Publiskas personas likumā ir 23 panti.

Likuma subjektu maiņa

Izšķērdēšanas novēršanas likuma subjekti bija:

- valsts iestādes;
- pašvaldības un citas atvasinātas publiskas personas;
- pašvaldību un citu atvasinātu publisku personu iestādes;
- valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrības;
- kapitālsabiedrības, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopsummā pārsniedz 50%.

Publiskas personas likuma subjekti ir:

- publiskas personas;
- publiskas personas kapitālsabiedrība;
- kapitālsabiedrība, kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%.

Publiskas personas

Saskaņā ar VPIL ir šādas publiskas personas:

- Latvijas Republika vai valsts kā sākotnējā publiskā persona;
- pašvaldības kā atvasinātas publiskas personas;
- citas atvasinātas publiskas personas.

VPIL nosaka, ka **atvasināta publiska persona ir uz likuma pamata** izveidota publiska persona. Tai ar likumu piešķirta sava autonoma kompetence, kas ietver arī sava budžeta veidošanu un apstiprināšanu. Tai var būt sava manta.

Citas atvasinātas publiskas personas ir, piemēram:

- plānošanas reģioni;
- valsts dibinātās augstskolas;
- valsts zinātniskie institūti;
- Latvijas Zinātņu akadēmija;
- Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde;
- Rīgas brīvosta un Ventspils brīvosta;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija;
- Latvijas Banka;
- Finanšu un kapitāla tirgus komisija;
- Nacionālā radio un televīzijas padome.

Publisku personu kapitālsabiedrības

**Publisko personu kapitālsabiedrību darbību regulē
Kapitāla daļu likums.**

**Jautājumos, kurus neregulē Kapitāla daļu likums,
piemēro Komerclikuma noteikumus.**

**Saskaņā ar Kapitāla daļu likumu ir šādās publisko
personu kapitālsabiedrības:**

- valsts kapitālsabiedrības, kurās visas kapitāla daļas vai balsstiesīgās akcijas pieder valstij;
- pašvaldības kapitālsabiedrības, kurās visas kapitāla daļas vai balsstiesīgās akcijas pieder vienai pašvaldībai.

Kaut arī Kapitāla daļu likumā nav minētas citu atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrības, tomēr arī tās ir Publisko personu likuma subjekti.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Citas publiskas personas kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kurā visas kapitāla daļas vai balsstiesīgās akcijas pieder šai vienai citai publiskai personai.

Publiski privātā un privātā kapitālsabiedrība

Saskaņā ar Kapitāla daļu likumā noteikto publiski privātā kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kurā kapitāla daļas vai akcijas pieder:

- vairākām pašvaldībām;
- valstij un pašvaldībai;
- valstij un vairākām pašvaldībām.

Atbilstoši Publisko personu likumam publiski privātā kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kurā kapitāla daļas vai akcijas pieder vairākām publiskām personām.

Saskaņā ar Kapitāla daļu likumā noteikto privātā kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kurā kapitāla daļas vai akcijas pieder:

- valstij vai pašvaldībai;
- un citām personām (izņemot personāla akciju īpašniekus).

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Saskaņā ar Publisko personu likumā noteikto **privātā kapitālsabiedrība ir kapitālsabiedrība, kurā kapitāla daļas vai akcijas pieder** vienai vai vairākām publiskām personām un citām personām.

Vairāku personu kapitālsabiedrības kā Publiskas personas likuma subjekti

Kapitālsabiedrība, kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%, ir:

- vairāku publisku personu kapitālsabiedrība (publiski privātā kapitālsabiedrība);
- vienas vai vairāku publisku personu un citu personu kapitālsabiedrība (privātā kapitālsabiedrība).

Kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%, ir kapitālsabiedrība, kurā visas kapitāla daļas pieder:

- vienai publiskas personas kapitālsabiedrībai;
- vairāku publisku personu kapitālsabiedrībai (publiski privātajai kapitālsabiedrībai).

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Citi nosacījumi

Publiskas personas likuma tekstā ar jēdzienu „kapitālsabiedrība” jāsaprot:

- publiskas personas kapitālsabiedrība;
- kapitālsabiedrība, kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%;
- kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%.

Kapitālsabiedrība Publiskas personas likuma izpratnē nav privātpersona.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Likuma mērķis un likuma subjektu pienākumi

Likuma mērķis

Likuma mērķis ir:

- panākt, lai publiskas personas finanšu līdzekļi un manta tiktu izmantota:
  - ❖ **likumīgi,**
  - ❖ **atbilstoši iedzīvotāju interesēm;**
- novērst to:
  - ❖ **izšķērdēšanu,**
  - ❖ **nelietderīgu izmantošanu;**
- ierobežot valsts amatpersonu korupciju.

Minētais likuma mērķis attiecas arī uz tām kapitālsabiedrībām, kuras ir Publiskas personas likuma subjekti.

Pienākums likumīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu (I)

Publiska persona rīkojas ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi, tas ir, jebkurai rīcībai ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu jāatbilst:

- ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem;
- normatīvajos aktos (ārējos vai iekšējos) **noteiktajai kārtībai.**

Ārējie normatīvie akti ir:

- Satversme;
- likumi;
- Ministru kabineta noteikumi;
- pašvaldību saistošie noteikumi.

Saskaņā ar VPIL iekšējie normatīvie akti ir:

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- **nolikums vai reglaments**, kas nosaka iestādes, iestādes izveidotās koleģiālās institūcijas vai struktūrvienības uzbūvi un darba organizāciju;
- **instrukcija**, kas nosaka ārējo normatīvo aktu vai vispārējo tiesību principu piemērošanu;

Pienākums likumīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu (II)

- **ieteikumi**, kas nosaka normatīvajos aktos piešķirtās rīcības brīvības izmantošanu, nosakot vienveidīgu rīcību vienādos gadījumos;
- **iekšējie noteikumi**, kas nosaka pārvaldes lēmuma pieņemšanas procedūru, pārvaldes amatpersonu un citu darbinieku pienākumu pildīšanu, uzvedības noteikumiem, darba aizsardzību iestādē, kā arī citiem jautājumiem, kas attiecas uz iestādes darbību.

Publiska persona finanšu līdzekļus ir tiesīga glabāt tikai:

- likumā noteiktajā institūcijā;
- ja likumā nav noteikta institūcija, kurā publiska persona glabā finanšu līdzekļus:
  - ❖ Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai;
  - ❖ citā Eiropas Savienības dalībvalstī reģistrētas kredītiestādes filiālē Latvijas Republikā.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Šis noteikums neattiecas uz tām valsts institūcijām, kuras saskaņā ar Latvijas likumiem atrodas ārvalstīs.

Pienākums likumīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu (III)

Kapitālsabiedrība savā rīcībā ar finanšu līdzekļiem un mantu ievēro:

- VPIL noteiktos publiskas personas komercdarbības pamatus;
- Publiskas personas likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un ierobežojumus.

Atbilstoši VPIL 88.pantam **publiska persona vai publiskas personas var dibināt kapitālsabiedrību šādos gadījumos:**

- ja tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- nozarē, kurā pastāv dabiskais monopols, tādējādi nodrošinot sabiedrībai attiecīgā pakalpojuma pieejamību;
- stratēģiski svarīgā nozarē;
- jaunā nozarē;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi;
- nozarē, kurā atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt augstāku kvalitātes standartu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pienākums likumīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu (IV)

Atbilstoši VPIL 87.pantam (3.daļa) **atvasinātas publiskas personas, izveidojot** privāto tiesību juridiskās personas (arī kapitālsabiedrības), arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura:

- nevar izvairīties no VPIL likumā noteiktās atbildības;
- izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām.

Pienākums lietderīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu

Publiska persona, kā arī kapitālsabiedrība rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir:

- rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu;
- manta atsavināma un nododama īpašumā vai lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu;
- manta iegūstama īpašumā vai lietošanā par iespējami zemāku cenu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kredītu piešķiršana, aizdevumu izsniegšana, galvojumu un garantiju došana

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Ierobežojumi piešķirt kredītus

Publiska persona darbojas publisko tiesību jomā, kurā darbojas princips „atļauts ir tikai tas, kas ir noteikts ar tiesību normu”.¹

Tas nozīmē, ka publiska persona drīkst veikt tikai tādas darbības, kas ir noteiktas ārējā normatīvajā aktā vai izriet no ārējā normatīvā akta.

Kredītus drīkst izsniegt tikai kredītiestādes.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likumu kredītiestāde var būt tikai akciju sabiedrība.

Kredītiestāde kredītus izsniedz Kredītiestāžu likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

---

¹ V.Krūmiņa, V.Skujīņa. Normatīvo aktu izstrādes rokasgrāmata. Rīga, 2002, 17 lpp.

Ierobežojumi izsniegt aizdevumus, dot galvojumus un garantijas (I)

Publiskai personai un kapitālsabiedrībai, izņemot turpmāk minētos un citos likumos paredzētos gadījumus, ir aizliegts:

- izsniegt jebkāda veida aizdevumus;
- dot galvojumus vai garantijas.

Kapitālsabiedrība drīkst izsniegt aizdevumus un dod galvojumus un garantijas, iepriekš

- **izvērtējot**, vai kapitālsabiedrība ir tiesīga veikt šīs darbības;
- **saņemot rakstveida atļauju no:**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- ❖ publiskai personai piederošo kapitāla daļu turētāja;
- ❖ publiskas personas kapitālsabiedrībai piederošo kapitāla daļu turētāja.

Atļauja izsniegt aizdevumus un dod galvojumus un garantijas **ir jāsaņem no institūcijas, kas veic valsts vai pašvaldības īpašuma atsavināšanu, ja:**

- minētā kapitālsabiedrība tiek privatizēta;
- kapitālsabiedrībā tiek privatizētas vai atsavinātas publiskas personas kapitāla daļas.

Ierobežojumi izsniegt aizdevumus, dot galvojumus un garantijas (II)

Pašvaldība ir tiesīga dot galvojumus par tām parāda saistībām, ko studējošais uzņemas Augstskolu likumā noteiktā kredīta saņemšanai no kredītiestādes:

- studiju kredīta;
- studējošo kredīta.

Izsniegt aizdevumus, dot galvojumus un garantijas Publiskas personas likumā noteiktajā kārtībā atļauts tikai tad, ja:

- aizdevuma izsniedzējs vai galvojuma vai garantijas **devējs ir samaksājis:**
  - ❖ valstij un pašvaldībai visus nodokļus,
  - ❖ darbiniekiem izmaksājis algas;
- **ir izvērtēti** attiecīgās kapitālsabiedrības:
  - ❖ iepriekšējā kalendārā gada darbības rezultāti,
  - ❖ aizdevuma, galvojuma vai garantijas izsniegšanas lietderība,

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

❖ ietekme uz kapitālsabiedrības turpmāko darbību.

Galvojumu un garantiju reģistrs

Galvojumu un garantiju reģistru izveido:

- publiskas personas kapitāla daļas turētājs;
- institūcija, kas veic privatizāciju vai atsavināšanu.

Galvojumu un garantiju reģistrā **glabā katra galvojuma vai garantijas vienu origināleksemplāru**.

Galvojumi un garantijas nav spēkā, ja nav reģistrēti attiecīgajā reģistrā.

Publiskas personas kapitāla daļas kapitāla daļu turētājs **nodod attiecīgo reģistru institūcijai, kas veic valsts īpašuma atsavināšanu, ja:**

- kapitālsabiedrība tiek nodota privatizācijai vai atsavināšanai;
- kapitālsabiedrībā tiek privatizētas vai atsavinātas publiskas personas kapitāla daļas.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā

Publiskas personas mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā (I)

Izņemot turpmāk minētos gadījumus, publiskas personas mantu aizliegts nodot bezatlīdzības lietošanā:

- privātpersonai;
- kapitālsabiedrībai.

Saskaņā ar VPIL privātpersonas ir:

- fiziskās personas;
- privāto tiesību juridiskās personas;
- šādu personu apvienības.

Privāto tiesību juridiskās personas ir, piemēram:

- kapitālsabiedrības;
- kooperatīvās sabiedrības;
- biedrības;
- nodibinājumi;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- politiskās partijas;
- reliģiskās organizācijas;
- arodbiedrības.

Publiskas personas mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā (II)

Publiskas personas mantu attiecīgā publiskas personas institūcija var nodot lietošanā:

- sabiedriskā labuma organizācijai;
- privātpersonai vai kapitālsabiedrībai:
  - ❖ tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu pildīšanai,
  - ❖ publiskas personas pakalpojumu sniegšanai;
- citos likumos vai Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos.

Saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likumu **sabiedriskā labuma organizācijas ir:**

- **biedrības un nodibinājumi**, kuru statūtos, satversmē vai nolikumā norādītais mērķis ir sabiedriskā labuma darbība;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- **religiskās organizācijas un to iestādes, kuras veic sabiedriskā labuma darbību;**
- **ja šīm biedrībām, nodibinājumiem un religiskajām organizācijām ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss.**

Publiskas personas mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā (III)

Ja publiskas personas mantu nodod bezatlīdzības lietošanā, par to pieņem lēmumu.

Ja bezatlīdzības lietošanā paredzēts nodot publiskas personas nekustamo vai kustamo mantu uz laiku, kas ilgāks par 5 gadiem, lēmumu par to pieņem attiecīgi:

- Ministru kabinets;
- atvasinātas publiskas personas orgāns;
- ja likumā vai Ministru kabineta noteikumos nav paredzēts citādi.

Lēmumu par publiskas personas mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā **sabiedriskā labuma organizācijai pieņem:**

- attiecīgi Ministru kabinets;
- atvasinātas publiskas personas orgāns.

Publiskas personas mantas nodošana beztlīdzības lietošanā (III)

Publiskas personas mantu bezatlīdzības lietošanā **sabiedriskā labuma organizācijai** nodod uz laiku:

- kamēr attiecīgajai biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss;
- bet ne ilgāk par 10 gadiem.

Publiskas personas mantu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai **var nodot atkārtoti.**

Kapitālsabiedrības mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā (I)

Papildus citiem gadījumiem, kad atbilstoši Publiskas personas likuma 3.panta 1.punkta noteikumiem kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā var uzskatīt par lietderīgu (rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu), kapitālsabiedrības mantu var nodot bezatlīdzības lietošanā arī:

- atvasinātai publiskai personai;
- publiskas personas institūcijai;
- sabiedriskā labuma organizācijai.

Par lietderīgu var uzskatīt arī kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā citai kapitālsabiedrībai vai citai privātpersonai:

- tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu pildīšanai;
- publiskas personas pakalpojumu sniegšanai.

Kapitālsabiedrības mantas nodošana bezatlīdzības lietošanā (II)

Kapitālsabiedrības mantu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai drīkst nodot tikai:

- ar attiecīgās kapitālsabiedrības valdes lēmumu;
- ja ir saņemta publiskai personai vai publiskas personas kapitālsabiedrībai piederošo kapitāla daļu turētāja piekrišana;
- ja nododamo mantu paredzēts lietot vai izmantot tikai:
  - ❖ kultūras,
  - ❖ mākslas,
  - ❖ zinātnes,
  - ❖ izglītības,
  - ❖ sporta,
  - ❖ vides aizsardzības,
  - ❖ veselības aizsardzības,
  - ❖ sociālās palīdzības veicināšanai.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**Par kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības
lietošanā lēmumu pieņem kapitālsabiedrības valde.**

Lēmums par publiskas personas un kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā un līgums (I)

Lēmumā par publiskas personas un kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā norāda vismaz šādu informāciju:

- beztatlīdzības lietošanā nododamā manta, tās apjoms, bilances vērtība, stāvoklis un apraksts;
- nodošanas nepieciešamība un lietderība;
- nododamās mantas lietošanas vai izmantošanas mērķis un termiņš;
- gadījumi, kad nodotā manta atdodama atpakaļ;
- citi nepieciešamie noteikumi, tai skaitā noteikumi par attiecīgās mantas saglabāšanu un atbilstošu izmantošanu.

Tiesību subjekts, kuram nodota manta bezatlīdzības lietošanā:

- nodrošina attiecīgās mantas uzturēšanu;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

➤ sedz ar to saistītos izdevumus.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Lēmums par publiskas personas un kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā un līgums (II)

Pamatojoties uz lēmumu par publiskas personas un kapitālsabiedrības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā, slēdz rakstveida līgumu.

Līgumā nosaka arī attiecīgās publiskas personas institūcijas vai kapitālsabiedrības institūcijas tiesības kontrolēt, vai bezatlīdzības lietošanā nodotā manta ir izlietota likumīgi un lietderīgi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Autotransporta izmantošanas noteikumi

Publiskas personas likuma 5.² pants (I)

Papildus Publiskas personas likuma 5.² pantā paredzētajiem autotransporta izmantošanas noteikumiem jāievēro arī citi noteikumi par rīcību ar publiskas personas mantu, kas ietverti:

- Publiskas personas likumā;
- citos tiesību aktos.

Publiskas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošais autotransports, tajā skaitā operatīvais transports, izmantojams tikai dienesta, darba, amata pienākumu (turpmāk — darba pienākumi) pildīšanai.

Autotransporta lietošana darba vajadzībām ir tāda autotransporta lietošana, kas nepieciešama:

- amatpersonas vai darbinieka darba pienākumu pildīšanai;
- nodrošinot publiskas personas vai publiskas personas institūcijas iestādes funkciju izpildi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Publiskas personas likuma 5.² pants (II)

Par autotransporta izmantošanu darba vajadzībām uzskatāma arī tā lietošana šādos gadījumos:

- attiecīgās amatpersonas vai darbinieka **darba pienākumi ir saistīti ar nepieciešamību nodrošināt:**
  - ❖ viņam iespēju jebkurā brīdī atgriezties pie darba pienākumu pildīšanas,
  - ❖ darba pienākumu pildīšanu īpašas steidzamības kārtībā,
  - ❖ novērst ārkārtas situācijas un to sekas,
  - ❖ novērst apdraudējumu sabiedrības veselībai vai drošībai;
- amatpersonas vai darbinieka **darba pienākumu specifika paredz to pildīšanu tādā teritorijā, kuru objektīvu iemeslu dēļ nevar sasniegt:**
  - ❖ ar sabiedrisko transportu,
  - ❖ bez autotransporta izmantošanas;
- **tiek sargāta valsts amatpersonu drošība;**

- amatpersona vai darbinieks tiek **nogādāts no darba vietas uz dzīvesvietu vai no dzīvesvietas uz darba vietu**, ja:
  - ❖ objektīvu iemeslu dēļ sabiedriskā transporta pakalpojumus nav iespējams izmantot,
  - ❖ sabiedriskā transporta izmantošana apgrūtina darba pienākumu efektīvu izpildi.

Publiskas personas likuma 5.² pants (II)

Lai nodrošinātu minēto noteikumu izpildi, publiska persona vai publiskas personas institūcija:

- izdod normatīvo aktu par autotransporta izmantošanas kārtību;
- nosakot arī to personu loku, kuras drīkst lietot attiecīgo autotransportu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Likuma subjektu mantas pārvaldīšanas, iznomāšanas un nomāšanas kārtība

Publiskas personas nekustamā īpašuma pārvaldīšana (I)

Publiskas personas nekustamā īpašuma pārvaldīšana ir šā īpašuma valdītāja uzdevums, kas ietver pienākumu:

- **nodrošināt** nekustamā īpašuma lietošanu un uzturēšanu (fizisku saglabāšanu visā tā ekspluatācijas laikā) atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- **veicināt** tā uzlabošanu.

Publiskas personas nekustamā īpašuma valdītājs šā īpašuma pārvaldīšanu nodrošina:

- **tieši;**
- **pastarpināti**, uzdodot pārvaldīšanas darbības veikt:
  - ❖ savā padotībā esošai iestādei,
  - ❖ kapitālsabiedrībai, kuras pamatdarbības veids ir nekustamā īpašuma pārvaldīšana.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kārtību, kādā atvasinātas publiskas personas nekustamā īpašuma valdītājs nodrošina šā īpašuma pārvaldīšanu, nosaka atvasinātas publiskas personas orgāns.

Publiskas personas nekustamā īpašuma pārvaldīšana (II)

Ministru kabineta 2011.gada 6.decembra noteikumi Nr.934 „Noteikumi par valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas principiem un kārtību”, kas izdoti saskaņā ar Publiskas personas likuma 6.² panta otro, trešo un ceturto daļu, nosaka:

- valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas principus;
- valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas kārtību;
- pārvaldīšanas darbību uzdošanas kārtību;
- atsevišķas valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas darbības, kuras var uzdot veikt:
  - ❖ citām valsts pārvaldes iestādēm,
  - ❖ atvasinātām publiskām personām,
  - ❖ sabiedriskā labuma organizācijām,
  - ❖ privāto tiesību subjektiem.

Attiecībā uz atvasinātas publiskas personas mantu atvasinātas publiskas personas orgāns nosaka:

- valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas principus;
- valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas kārtību;
- kārtību, kādā apkopojama informācija par atvasinātas publiskas personas nekustamā īpašuma pārvaldīšanu.

Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi (I)

Publiskas personas likumā ir noteikts, ka gadījumā, ja likumā vai Ministru kabineta noteikumos nav paredzēts citādi:

- **kustamās mantas** nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav ilgāks par 5 gadiem;
- **zemes** nomas līgumu - uz laiku, kas nav ilgāks par 30 gadiem;
- **cita nekustamā īpašuma** nomas līgumu - uz laiku, kas nav ilgāks par 12 gadiem.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izšķērdēšanas novēršanas likumā bija noteikts, ka gadījumā, ja likumā vai Ministru kabineta noteikumos nav paredzēts citādi:

- **kustamās mantas nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav ilgāks par 5 gadiem;**
- **nekustamā īpašuma nomas līgumu — uz laiku, kas nav ilgāks par 12 gadiem.**

Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi (II)

Publiskas personas mantas iznomātājs:

- **veic** iznomāšanai paredzēto un iznomāto objektu uzskaiti;
- **nodrošina**, ka informācija par tiem ir publiski pieejama, ievērojot normatīvajos aktos paredzētos informācijas pieejamības ierobežojumus.

Ministru kabineta 2010.gada 8.jūnija noteikumi Nr.515 „Noteikumi par valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem” (turpmāk – MK 515.noteikumi), kas izdoti saskaņā ar Publiskas personas likuma 6.¹ panta trešo daļu, **nosaka**:

- valsts, pašvaldību un citu atvasinātu publisku personu mantas iznomāšanas kārtību un izņēmumus;
- nomas maksas noteikšanas metodiku un izņēmumus;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- atsevišķus nomas līgumā ietveramus tipveida nosacījumus.

Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi (III)

MK 515.noteikumi neattiecas uz:

- valsts, pašvaldību un citu atvasinātu publisku personu **zemes nomu**, (regulē normatīvie akti privatizācijas jomā);
- ūdenstilpju un zvejas tiesību iznomāšanu (regulē normatīvie akti zvejas tiesību jomā);
- Nacionālajā muzeju krājumā esošu muzeja priekšmetu izdošanu (deponēšanu) (regulē normatīvie akti muzeju jomā);
- tās nekustamās mantas iznomāšanu, kas atrodas muitas kontroles zonā (regulē normatīvie akti muitas jomā);
- valsts materiālo rezervju iznomāšanu (regulē normatīvie akti civilās aizsardzības jomā);
- valstij, pašvaldībai vai citai atvasinātai publiskai personai un citai personai kopīpašumā esošas mantas iznomāšanu, ja nav noteikta kopējās lietas dalīta lietošana;

- ostas pārvaldes vai speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes īpašumā esošas nekustamas mantas vai valdījumā esošas valsts, pašvaldības vai citas atvasinātas publiskas personas nekustamas mantas iznomāšanu.

Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi (IV)

Saskaņā ar MK 515.noteikumiem **nekustamā īpašuma nomas līgumu var slēgt uz laiku, kas nepārsniedz 30 gadus, šādos gadījumos:**

- ja saskaņā ar publicētajiem nomas nosacījumiem nomnieks veic finanšu līdzekļu ieguldījumus nomas objektā, lai nodrošinātu ilgtspējīgu pašvaldības infrastruktūras attīstību;
- ja nomnieks veic nomas objektam nepieciešamos un derīgos izdevumus, ko nevar amortizēt (atpelnīt) 12 gadu termiņā;
- ja nomas objekts tiek iznomāts publiskas funkcijas veikšanai, nomas līgumu slēdz atbilstoši

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

publiskas funkcijas veikšanas laikposmam, un tas var būt ilgāks nekā 12 gadi;

- ja nomnieks iesniedz pieteikumu Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda vai citu ārvalstu finanšu instrumentu projekta īstenošanai, kas paredz ieguldīt finanšu līdzekļus nomas objektā.

Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi (V)

Jau **Izšķērdēšanas novēršanas likumā bija noteikts**, ka nomas līgumiem, kas noslēgti līdz Izšķērdēšanas novēršanas likuma 6.¹ panta spēkā stāšanās dienai, piemērojami likuma noteikumi, kas bija spēkā, slēdzot attiecīgo nomas līgumu.

Izšķērdēšanas novēršanas likumā bija arī noteikts, ka iznomātājam jāizvērtē:

- iespējas izbeigt līgumu, kas neatbilst likuma 6.¹ panta pirmās daļas prasībām;
- šādas rīcības lietderību.

Publiskas personas likuma pārejas noteikumos ir noteikts:

- ja valsts vai pašvaldības privatizējamā nekustamā īpašuma nomas līgums noslēgts pirms 2013.gada 1.janvāra un tā darbības termiņš beidzas attiecīgā nekustamā īpašuma privatizācijas procesa laikā;
- Publiskas personas likuma 6.¹ panta pirmā daļa **netiek piemērota:**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- ❖ līdz attiecīgā valsts vai pašvaldības privatizējamā nekustamā īpašuma pirkuma līguma noslēgšanai;
- ❖ vai privatizācijas procesa pabeigšanai.

Publiskas personas darbības nodrošināšanai nepieciešamā īpašuma nomāšana

Publiska persona:

- **nomā nekustamo īpašumu, kas nepieciešams publiskas personas darbības nodrošināšanai saskaņā ar Publiskas personas likuma un citu likumu noteikumiem;**
- **nodrošina informācijas publisku pieejamību, ievērojot normatīvajos aktos paredzētos informācijas pieejamības ierobežojumus.**

Publiska persona nomā nekustamo īpašumu no:

- **privātpersonas;**
- **kapitālsabiedrības.**

Ministru kabinetam ir jāpieņem noteikumi par kārtību, kādā publiska persona:

- **nomā nekustamo īpašumu no privātpersonas vai kapitālsabiedrības;**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- publicē informāciju par nomātajiem un nomāt paredzētajiem nekustamajiem īpašumiem.

Kapitālsabiedrības – nekustamā īpašuma iznomāšana un nomāšana (I)

Ja kapitālsabiedrība iznomā savu nekustamo īpašumu vai nomā savas darbības nodrošināšanai nepieciešamo nekustamo īpašumu no citas personas, tai ir pienākums:

- izstrādāt ar kapitāla daļu turētāju saskaņotu kapitālsabiedrības nekustamā īpašuma iznomāšanas un nekustamā īpašuma nomāšanas kārtību;
- nodrošināt tās publisku pieejamību:
  - ❖ kapitālsabiedrības juridiskajā adresē,
  - ❖ savā mājaslapā internetā, ja tāda ir.

Lai informācija par iznomāšanai paredzēto un jau iznomāto nekustamo īpašumu būtu publiski pieejama, kapitālsabiedrība VNĪ mājaslapā internetā bez maksas publicē vismaz šādu informāciju:

- **vismaz 10 darbdienas pirms līguma noslēgšanas - nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, platība, lietošanas mērķis un paredzamais līguma darbības termiņš;**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- **10 darbdienu laikā pēc līguma noslēgšanas - nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, platība, lietošanas mērķis, nomnieks, nomas maksas apmērs un līguma darbības termiņš.**

Kapitālsabiedrības – nekustamā īpašuma iznomāšana un nomāšana (II)

Šāda publikācija nav nepieciešama, ja:

- kapitālsabiedrība savu nekustamo īpašumu **iznomā publiskai personai;**
- kapitālsabiedrība savu nekustamo īpašumu iznomā:
  - ❖ **sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam,**
  - ❖ kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%;
- **nomnieks ir;**
  - ❖ kapitālsabiedrība,
  - ❖ kas ar iznomātāju kapitālsabiedrību atrodas viena koncerna sastāvā;
- zeme **tiek iznomāta** uz tās esošas un citai personai piederošas ēkas (būves) uzturēšanai;
- **nomas objekts tiek nodots nomniekam vienreizējā lietošanā ne ilgāk kā uz 10 dienām.**

Kapitālsabiedrības – nekustamā īpašuma iznomāšana un nomāšana (II)

Lai informācija par nomāto un nomāt paredzēto nekustamo īpašumu būtu publiski pieejama, kapitālsabiedrība VNĪ mājaslapā internetā bez maksas publicē vismaz šādu informāciju:

- **vismaz 20 darbdienas pirms līguma noslēgšanas** — nekustamā īpašuma vēlamā atrašanās vieta, platība, plānotais nomas maksas apmērs, paredzamais līguma darbības termiņš, lietošanas mērķis;
- **10 darbdienu laikā pēc līguma noslēgšanas** — nekustamā īpašuma adrese, kadastra numurs, platība, lietošanas mērķis, iznomātājs, nomas maksas apmērs un līguma darbības termiņš.

Šāda publikācija nav nepieciešama, ja:

- kapitālsabiedrība nekustamo īpašumu **nomā no publiskas personas;**
- iznomātājs ir:
  - ❖ kapitālsabiedrība,

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- ❖ kas ar nomnieku — kapitālsabiedrību atrodas viena koncerna sastāvā;
- **zeme tiek nomāta uz tās esošas kapitālsabiedrībai piederošas ēkas (būves) uzturēšanai;**
- **nomas objekts tiek nodots kapitālsabiedrībai vienreizējā lietošanā ne ilgāk kā uz 10 dienām.**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kapitālsabiedrības – nekustamā īpašuma iznomāšana un nomāšana (III)

Gadījumus, kad minētā publikācija nav nepieciešama, nosaka kapitālsabiedrības nekustamo īpašumu iznomāšanas un nekustamā īpašuma nomāšanas kārtība.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Aizliegums mantu nodot lietošanā, izmantojot privātpersonu starpniecību

Publiskai personai vai publiskas personas institūcijai, kā arī kapitālsabiedrībai aizliegts, izmantojot privātpersonu starpniecību, nodot publiskas personas un kapitālsabiedrības mantu lietošanā:

- citai publiskai personai;
- publiskas personas institūcijai;
- kapitālsabiedrībai.

Šie noteikumi neattiecas uz gadījumiem, kad nomnieks publiskas personas mantas nomas tiesības ieguvis publiskā izsolē.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Likuma subjektu mantas atsavināšana un iekļāšana

Publiskas personas mantas atsavināšana

Publiskas personas mantas atsavināšanas kārtību regulē Atsavināšanas likums.

Saskaņā ar Atsavināšanas likumu **publiskas personas mantas atsavināšanas rezultātā īpašuma tiesības no mantas atsavinātāja pāriet mantas ieguvējam un mantas atsavināšana tā notiek kā tās:**

- pārdošana;
- mainīšana;
- ieguldīšana kapitālsabiedrībā;
- nodošana bez atlīdzības.

Publiskas personas mantu aizliegts atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazeminātu cenu.

Minētais aizliegums neattiecas uz gadījumiem, kad:

- publiskas personas mantu atsavina publiskā izsolē;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- citos likumos vai Ministru kabineta noteikumos ir atļauts publiskas personas mantu atsavināt par acīm redzami pazeminātu cenu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Aizliegums iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu vai izmantot pakalpojumus vai darbus par paaugstinātu cenu

Publiskai personai un kapitālsabiedrībai aizliegts par acīmredzami paaugstinātu cenu:

- **iegādāties** īpašumā vai lietošanā mantu;
- **pasūtīt** pakalpojumus vai darbus.

Ierobežojumi iekīlāt mantu (I)

Aizliegts iekīlāt valsts iestāžu valdījumā esošu mantu.

Ievērojot turpmāk minēto kārtību, ir atļauts iekīlāt kapitālsabiedrības kapitāla daļas, kas pieder:

- publiskai personai;
- publiskas personas kapitālsabiedrībai.

Lai minētās kapitāla daļas varētu iekīlāt, pirms tam ir jāsaņem:

- publiskai personai vai publiskas personas kapitālsabiedrībai piederošo kapitāla daļu turētāja piekrišana;
- finanšu ministra atļauja.

Minētās kapitāla daļas nav atļauts iekīlāt, ja šo kapitāla daļu iekīlāšanas aizliegums ir noteikts:

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- **likumā;**
- **šīs kapitālsabiedrības statūtos.**

Ierobežojumi ieķīlāt mantu (II)

Atvasinātai publiskai personai atļauts ieķīlāt tikai to īpašumu:

- kurš nav nepieciešams tās pastāvīgo funkciju realizēšanai;
- kura ieķīlāšana nav aizliegta ar likumu vai Ministru kabineta noteikumiem.

Publiskas personas likumā ir noteikts, ka ar Ministru kabineta piekrišanu atļauts ieķīlāt īpašumu:

- kuru valsts nodevusi atvasinātai publiskai personai bez atlīdzības;
- izvirzot nosacījumu attiecībā uz rīcību ar šo īpašumu.

Atsavināšanas likumā ir noteikts, ka Ministru kabinets lēmumā par valsts nekustamā īpašuma nodošanu bez atlīdzības atvasinātas publiskas personas īpašumā nosaka, kādu atvasinātas publiskas personas funkciju

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**vai deleģēta pārvaldes uzdevuma veikšanai
nekustamais īpašums tiek nodots.**

Ierobežojumi iekāļāt mantu (III)

Atsavināšanas likumā ir arī noteikts, ka gadījumā, ja nodotais nekustamais īpašums vairs netiek izmantots Ministru kabineta lēmumā par valsts nekustamā īpašuma nodošanu bez atlīdzības atvasinātas publiskas personas īpašumā norādīto funkciju vai deleģēta pārvaldes uzdevuma veikšanai, atvasināta publiska persona šo īpašumu bez atlīdzības nodod valstij.

Publiskas personas likumā ir noteikts, ka ar atvasinātas publiskas personas orgāna piekrišanu atļauts iekāļāt īpašumu:

- **kuru atvasināta publiska persona nodevusi valstij vai citai atvasinātai publiskai personai bez atlīdzības;**
- **izvirzot nosacījumu attiecībā uz rīcību ar šo īpašumu.**

Atsavināšanas likumā ir noteikts, ka atvasinātas publiskas personas nekustamo īpašumu var nodot bez

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

atlīdzības **citas atvasinātas publiskas personas vai valsts īpašumā.**

Ierobežojumi iekārtot mantu (IV)

Atvasināšanas likumā ir arī noteikts, ka atvasinātas publiskas personas lēmējinstītūcija lēmumā par atvasinātas publiskas personas nekustamā īpašuma nodošanu bez atlīdzības nosaka, kādas valsts pārvaldes funkcijas, atvasinātas publiskas personas funkcijas vai deleģēta pārvaldes uzdevuma veikšanai nekustamais īpašums tiek nodots.

Ja nodotais nekustamais īpašums vairs netiek izmantots atvasinātas publiskas personas lēmējinstītūcijas lēmumā par atvasinātas publiskas personas nekustamā īpašuma nodošanu bez atlīdzības norādītās valsts pārvaldes funkcijas, atvasinātas publiskas personas funkcijas vai deleģēta pārvaldes uzdevuma veikšanai, valsts vai atvasināta publiska persona šo īpašumu bez atlīdzības nodod tai atvasinātai publiskai personai, kura šo nekustamo īpašumu nodevusi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Atvasinātas publiskas personas īpašumu drīkst iekļāt tikai ar attiecīgās atvasinātas publiskas personas orgāna lēmumu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Līgumu slēgšana jautājumos, kuru risināšana ietilpst iestādes amatpersonu vai darbinieku pienākumos, kā arī ierobežojumi pasūtīt pētījumus

Līgumu slēgšanu jautājumos, kuru risināšana ietilpst iestādes amatpersonu vai darbinieku pienākumos (I)

Publiskai personai aizliegts slēgt līgumus par pakalpojumiem jautājumos, kuru risināšana ietilpst attiecīgās publiskās personas institūcijas amatpersonas vai darbinieka pienākumos.

Minēto noteikumu var nepiemērot, ja:

- publiskas personas institūcijas noteikto uzdevumu pildīšanai **nepieciešams veikt padziļinātu ekspertīzi nozares jautājumos** (attīstības plānošana, būvniecība, informāciju tehnoloģijas, medicīna u.tml.), jo:
  - ❖ **ekspertīze nav nodrošināma ar institūcijas amatpersonu vai darbinieku kompetences apjomu,**
  - ❖ **pakalpojuma sniedzējs, ņemot vērā viņa pieredzi, reputāciju, kvalifikāciju un citus pamatotus kritērijus, to var veikt efektīvāk;**
- **zinātniskā institūcija slēdz līgumu zinātniskās darbības veikšanai;**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- **minētā noteikuma nepiemērošana ir:**
  - ❖ **paredzēta** likumā vai Ministru kabineta noteikumos,
  - ❖ **noteikta** ar atsevišķu Ministru kabineta lēmumu (protokollēmumu vai rīkojumu).

Līgumu slēgšanu jautājumos, kuru risināšana ietilpst iestādes amatpersonu vai darbinieku pienākumos (II)

Publiska persona vai publiskas personas institūcija 5 darbdienu laikā no minētā līguma noslēgšanas **ievieto savā mājaslapā internetā paziņojumu, kurā norāda līguma:**

- puses,
- priekšmetu,
- cenu,
- izpildes termiņu.

Paziņojums mājaslapā internetā nav jāievieto gadījumos, kad paziņojums publicējams kārtībā, kāda paredzēta:

- citā likumā,
- Ministru kabineta noteikumos.

Pētījumu pasūtīšana

Pasūtot pētījumu, publiska persona ievēro:

- Publiskas personas likumā noteiktos ierobežojumus un aizliegumus;
- Publisko iepirkumu likumu;
- citus normatīvos aktus.

Ministru kabinets nosaka:

- publiskas personas pētījumu klasifikāciju;
- pasūtīšanas un izstrādes vadības noteikumus;
- minimālās prasības pētījuma pasūtījuma un izstrādes dokumentācijai;
- prasības sabiedrības informēšanai.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Finanšu līdzekļu un mantas dāvināšanas kārtība

Finanšu līdzekļu un mantas dāvināšanas ierobežojumi (I)

**Dāvinājums (ziedojums) (turpmāk – dāvinājums)
Publiskas personas likuma izpratnē ir:**

- **publiskas personas vai kapitālsabiedrības finanšu līdzekļu vai mantas bezatlīdzības nodošana:**
  - ❖ privātpersonas īpašumā
  - ❖ citas kapitālsabiedrības īpašumā;
- **kapitālsabiedrības finanšu līdzekļu vai mantas bezatlīdzības nodošana publiskas personas īpašumā.**

Publiska persona nedrīkst dāvināt finanšu līdzekļus un mantu, izņemot īpaši paredzētus gadījumus, kas noteikti:

- likumos;
- Ministru kabineta noteikumos.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Finanšu līdzekļu un mantas dāvināšanas ierobežojumi (II)

Kapitālsabiedrība Publiskas personas likuma noteiktajā kārtībā finanšu līdzekļus vai mantu drīkst dāvināt, ja vienlaikus pastāv šādi nosacījumi:

- **dāvinājums paredzēts kultūras, mākslas, zinātnes, izglītības, sporta, vides vai veselības aizsardzības, kā arī sociālās palīdzības veicināšanai;**
- **pastāv iespēja kontrolēt dāvinājuma izlietošanu;**
- **attiecīgā kapitālsabiedrība dāvināšanas brīdī ir:**
  - ❖ **samaksājusi valstij vai pašvaldībai visus nodokļus,**
  - ❖ **darbiniekiem izmaksājusi algas;**
- **attiecīgā kapitālsabiedrība iepriekšējā pārskata gadā ir strādājusi ar peļņu.**

Dāvināšanas noteikumi (I)

Kapitālsabiedrība dāvināšanai drīkst atvēlēt ne vairāk par 20% no iepriekšējā pārskata gada peļņas.

Ja **atsevišķa dāvinājuma summa** nepārsniedz 1.000 latus, lēmumu par tā piešķiršanu pieņem attiecīgās **kapitālsabiedrības valde**.

Ja **atsevišķa dāvinājuma summa** pārsniedz 1.000 latus **vai** kalendārajā gadā veikto **dāvinājumu kopsumma vienam dāvinājuma saņēmējam** pārsniedz 1.000 latus, dāvinājumu **drīkst piešķirt tikai ar:**

- **finanšu ministra atļauju**, ja to vēlas piešķirt:
  - ❖ valsts kapitālsabiedrība,
  - ❖ kapitālsabiedrība, kurā valsts daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%,

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- ❖ kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku valsts kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%;

Dāvināšanas noteikumi (II)

- **attiecīgās atvasinātas publiskas personas orgāna atļauju, ja to vēlas piešķirt:**
  - ❖ atvasinātas publiskas personas kapitālsabiedrība,
  - ❖ kapitālsabiedrība, kurā atvasinātas publiskas personas daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%,
  - ❖ kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%;

- **finanšu ministra un attiecīgās atvasinātas publiskas personas orgāna atļauju, ja:**
  - ❖ kapitālsabiedrības pamatkapitālā publisku personu daļas nepārsniedz 50%, bet publisku personu īpašumā esošo kapitāla daļu summa pārsniedz 50%,
  - ❖ vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļa kapitālsabiedrības pamatkapitālā

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

nepārsniedz 50%, bet to īpašumā esošo kapitāla daļu summa pārsniedz 50%.

Dāvināšanas noteikumi (III)

Lai saņemtu minēto atļauju, attiecīgā kapitālsabiedrība pamato dāvinājuma:

- **atbilstību** Publiskas personas likuma nosacījumiem;
- **lietderību.**

Lai kapitālsabiedrība saņemtu minēto atļauju, tai vispirms jāsaņem kapitāla daļu turētāja piekrišana, ja kapitālsabiedrības kapitāla daļas pieder:

- publiskai personai;
- publiskas personas kapitālsabiedrībai.

Dāvinājuma līgums (I)

Ja atsevišķa dāvinājuma summa pārsniedz 1.000 latus, dāvināt drīkst, tikai noslēdzot ar dāvinājuma saņēmēju rakstveida līgumu.

Līgumā paredz:

- dāvinājuma mērķi;
- kārtību, kādā dāvinātājs pārbauda, vai saņemtie finanšu līdzekļi un manta ir izlietota likumīgi un lietderīgi.

Dāvinātājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no dāvinājuma līguma, ja:

- dāvinājums netiek izmantots līgumā paredzētajam mērķim;
- ir pieļauti citi līguma noteikumu pārkāpumi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Atkāpjoties no dāvinājuma līguma, dāvinātājam ir tiesības atprasīt no dāvinājuma:

- saņēmēja dāvinātos finanšu līdzekļus un mantu;
- vai mantas vērtību, ja tās atgūšana nav iespējama.

Dāvinājuma līgums (II)

Dāvinājuma līgums tiek slēgts, pamatojoties uz tipveida līgumu, kas noteikts ar **Ministru kabineta 1996.gada 9.janvāra noteikumiem Nr.16 „Noteikumi par valsts un pašvaldības finanšu līdzekļu un mantas dāvinājuma (ziedošana) līgumu”**, kas izdoti saskaņā ar Publiskas personas likuma 12.pantu.

Pašvaldības kapitālsabiedrības noslēgtā dāvinājuma līguma noraksts 10 dienu laikā pēc līguma noslēgšanas nosūtāms attiecīgās pašvaldības revīzijas komisijai.

Vispārpieejama informācija, kas ikvienam ir pieejama saskaņā ar Informācijas atklātības likumu, **ir:**

- publiskas personas vai kapitālsabiedrības noslēgtie dāvinājuma līgumi;
- informācija par dāvinājumiem, kas izdarīti Publiskas personas likumā noteiktajā kārtībā.

Finanšu līdzekļu un mantas izmantošanas kontrole (I)

Valsts kontrolei ir tiesības pārbaudīt, vai Publiskas personas likumā noteiktajā kārtībā dāvinājumu saņēmušās personas to ir izlietojušas likumīgi un lietderīgi.

Pašvaldības domes revīzijas komisijai ir tiesības pārbaudīt, vai privātpersona vai kapitālsabiedrība ir likumīgi un lietderīgi izlietojusi saņemto dāvinājumu no:

- attiecīgās pašvaldības kapitālsabiedrības;
- kapitālsabiedrības, kurā šai pašvaldībai piederošā daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%;

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

- kapitālsabiedrības, kurā attiecīgās pašvaldības kapitālsabiedrībai piederošā daļa pamatkapitālā pārsniedz 50%.

Publiskai personai ir tiesības dāvinājuma līgumā noteiktajā kārtībā pārbaudīt, vai piešķirtie finanšu līdzekļi un manta ir izlietota likumīgi un lietderīgi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Finanšu līdzekļu un mantas izmantošanas kontrole (II)

Kapitālsabiedrībai, kura dāvinājusi savus finanšu līdzekļus un mantu privātpersonai vai citai kapitālsabiedrībai, ir tiesības dāvinājuma līgumā noteiktajā kārtībā pārbaudīt, vai piešķirtie finanšu līdzekļi un manta ir izlietota likumīgi un lietderīgi.

Publiskai personai, kā arī kapitālsabiedrībai, kura savu mantu nodevusi bezatlīdzības lietošanā privātpersonai vai citai kapitālsabiedrībai, ir tiesības līgumā noteiktajā kārtībā pārbaudīt, vai piešķirtie finanšu līdzekļi un manta ir izlietota likumīgi un lietderīgi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Atbildība par Publiskas personas likuma noteikumu izpildi

Personas, kuras pārkāpušas Publiskas personas likuma noteikumus, saucas pie likumā noteiktās atbildības.

Ja Publiskas personas likuma noteikumus pārkāpusi koleģiāla institūcija, saucot pie atbildības šīs institūcijas locekļus, ņem vērā attiecīgā likuma noteikumus par koleģiālas institūcijas locekļu atbildību.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Paldies!